

Nummer 5 2024

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Ekonomin lyfter inte

Ny källa höjer
arbetskraftsinsatsen i NR

Nya möjligheter att
fånga konsumtionen
med kortdata

SCB

Innehåll

Månadsöversikt mars 2024	3
Läget i ekonomin	4
Ekonomi lyfter inte	4
Fördjupning	9
Ny källa höjer arbetskraftsinsatsen i NR.....	9
Fördjupning	15
Nya möjligheter att fånga konsumtionen med kortdata	15
Internationell utblick	20
Sveriges Maastrichtskuld minskar	20
Indikatorer för Sverige, EU och USA	21

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

[SCB:s konjunkturklocka finns här](#). Den ger en interaktiv presentation av konjunkturläget och riktningen i den svenska ekonomin.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Månadsöversikt mars 2024

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	-0,3	-1,1	⊖	⊖
Näringsliv				
Näringslivets produktion	0,6	0,4	⊕	⊕
Industrins produktion	2,1	2,9	⊕	⊕
Industrins ordergång	1,8	1,0	⊕	⊕
Tjänsteproduktion	0,6	0,8	⊕	⊕
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	0,5	1,2	⊕	⊕
Detaljhandels försäljning	-0,4	1,1	⊖	⊕
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	0,1	-10,7	●	⊖
Varuimport ³⁾	0,5	-8,2	⊕	⊖
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	0,1	2,2	●	⊕
Producentpriser	0,6	-0,6	⊕	⊖
Arbetsmarknad				
Sysselsättningsgrad ⁴⁾	0,0	-0,8	●	⊖
Arbetslöshetsstalet ⁵⁾	0,1	1,5	●	⊖
Arbetade timmar ⁶⁾	0,2	0,9	●	⊕

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden.

5) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden. Symboler anges med omvänt tecken.

6) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

⊕ Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

● Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

⊖ Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

Läget i ekonomin

Ekonomin lyfter inte

Den svaga trenden för den svenska ekonomin fortsätter. Vissa indikatorer steg visserligen något i mars men ekonomin som helhet växer inte. Framåtblickande indikatorer visar dock på en stor optimism om en uppgång framöver. Det är främst kopplat till förväntningar om lägre räntor. Riksbanken sänkte styrräntan i början på maj.

Sverige hade i praktiken nolltillväxt under fjolåret. Något uppsving har inte heller skett under de tre första månaderna detta år. BNP-indikatorn steg i januari men har sedan sjunkit i både februari och mars.

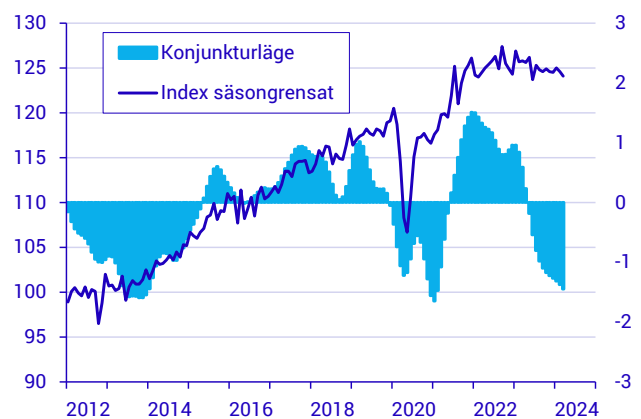
-0,1 %

BNP-indikatorn sjönk svagt första kvartalet 2024 jämfört med fjärde kvartalet 2023

Den preliminära statistiken visar att ekonomin krympte med 0,1 procent under första kvartalet 2024 jämfört med fjärde kvartalet 2023, rensat för säsongeffekter. Konjunkturklockan visar att utvecklingen fortsatt ligger under den långsiktiga trenden, vilket indikerar lågkonjunktur.

Det svaga konjunkturläget består

BNP-indikatorn. Index 2011=100, säsongrensade månadsvärden (vänster). Konjunkturläge=den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden, standardiserat med medelvärde=0 från januari 2000 (höger).

Källa: Nationalräkenskaperna och Konjunkturklockan (SCB)

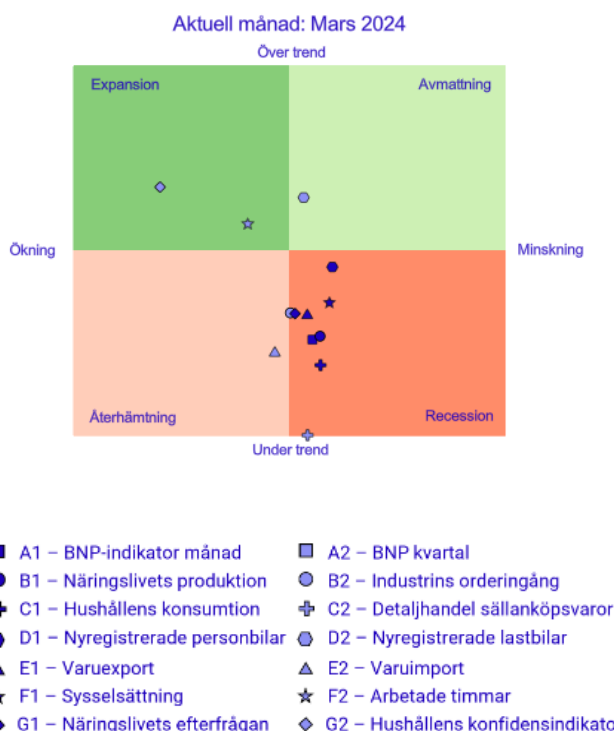
Det finns dock ljusglimtar. Från att ha haft en rekordstor pessimism så visar hushållen en allt större optimism om både nuvarande läge men framförallt om utvecklingen på sikt. Anledningen till det är främst att hushållen räknar med sänkta räntor framöver.

Hushållen sticker ut i konjunkturklockan

I mars låg tio av tretton indikatorer i SCB:s konjunkturklocka under sin långsiktiga trend. Det indikerar att det fortfarande råder lågkonjunktur i den svenska ekonomin.

Hushållen sticker ut åt båda håll. Indikatorerna för hushållens konsumtion och detaljhandeln med sällanköpsvaror ligger fortsatt i recessionsfasen, alltså under långsiktig trend och på nedgång. Hushållens konfidensindikator, som kommer från Konjunkturinstitutets månadsbarometer, ligger däremot i expansionsfasen, alltså över trend och på uppgång. Uppgången är ett resultat av att hushållen ser mindre negativt på både sin egen ekonomi och på Sveriges ekonomi samt att de räknar med att läget förbättras framöver.

Tio av tretton indikatorer under långsiktig trend

Konjunkturklockan

SCB:s konjunkturklocka består av 14 ekonomiska indikatorer, varav 13 uppdateras månadsvis och en uppdateras kvartalsvis.

Konjunkturläget beräknas genom att skatta den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden.

Här kan du läsa mer om [SCB:s konjunkturklocka](#)

I [visualiseringsvertyget](#) kan man följa hur de olika indikatorerna rör sig över tid. Under en konjunkturcykel rör de sig ett varv i konjunkturklockan och passerar då fyra konjunkturfaser.

Riksbanken sänkte räntan

Den 8 maj meddelade Riksbanken att styrräntan sänks från 4,00 till 3,75 procent. Beslutet motiverades med att inflationen har fortsatt att sjunka och närmat sig Riksbankens målnivå samtidigt som konjunktoren är svag.

Prognosen kring den framtida ränteutvecklingen var dock försiktig. Riksbanken poängterar att det finns risker både på upp- och nedsidan vad gäller inflationsutvecklingen. Den starka amerikanska ekonomin, geopolitisk oro samt en svagare krona är

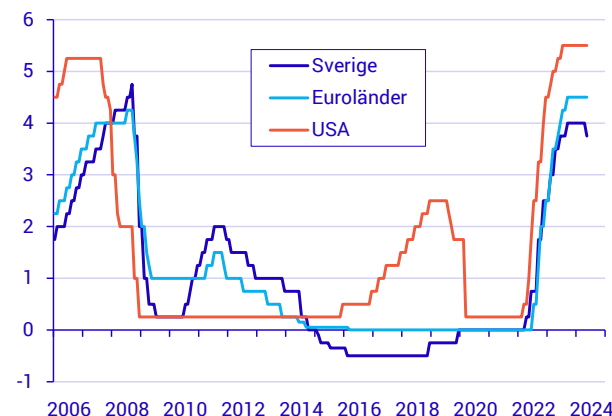
några faktorer som kan bidra till att inflationen stiger igen och i så fall gör det svårare att sänka räntan ytterligare. Men vid en gynnsam utveckling kan styrräntan komma att sänkas ytterligare två gånger under andra halvåret i år, enligt Riksbanken.

”Räntorna på bundna bolån har däremot sjunkit en del redan innan Riksbankens räntesänkning”

Det hör till ovanligheterna att Riksbanken justerar räntan innan både USA och euroländerna. I USA går ekonomin fortsatt starkt, samtidigt som inflationen inte har kommit ned på samma sätt som i Europa. I och med detta har Federal Reserve skjutit räntesänkningar på framtiden med en starkare dollar som följd. Marknadsförväntningarna på en räntesänkning från ECB har dock stigit. ECB kommer med nästa räntebesked i början på juni.

Riksbanken sänkte innan ECB och Fed

Styrräntor i procent. För Sverige visas Riksbankens styrränta, för euroländerna ECB:s Main refinancing operations och för USA Federal Reserves Federal Funds Target rate (övre spannet)

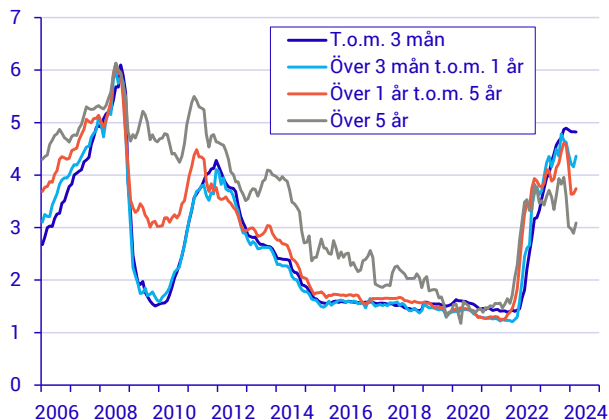
Källa: Riksbanken, ECB och Federal Reserve

Rörliga räntor högre än bundna

De rörliga bolåneräntorna stabiliserades i slutet av fjolåret efter en period av kraftig uppgång. Räntorna på bundna bolån har däremot sjunkit en del redan innan Riksbankens räntesänkning och ligger klart under de rörliga räntorna. Genomsnittsräntan för att binda bolånet längre än ett år var i mars 2024 över en procentenhet lägre än att ha bolånet med rörlig ränta.

Bundna räntor har gått ned medan den rörliga har legat still

Genomsnittsränta i procent. Hushållens nya och omförhandlade bostadslån från monetära finansinstitut

Källa: Finansmarknadsstatistik (SCB)

Trots det så har andelen av bolånen som har rörlig ränta fortsatt att öka. För två år sedan valde en betydligt större andel att binda räntan på hela eller delar av bolånet. I mars 2022 var andelen med rörlig ränta endast 42 procent av den totala bolånestocken. I mars 2024 hade andelen ökat till 64 procent. Under mars 2024 togs närmare 90 procent av de nytagna eller omförhandlade bolånen med rörlig ränta. Den främsta anledningen till att andelen rörligt fortsatt att öka är antagligen att hushållen förväntar sig att de rörliga räntorna ska sjunka betydligt framöver.

64 %

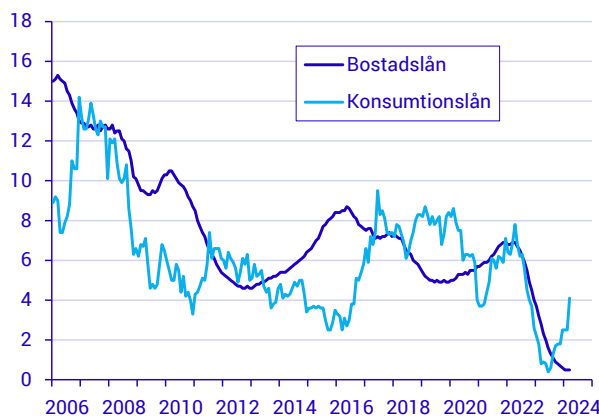
Andel av bolånestocken som har rörlig ränta

Konsumtionslånen växer snabbare

Tillväxttakten på bolån var fortsatt mycket låg i mars. Däremot så har tillväxttakten på konsumtionslån, alltså lån utan säkerhet, vänt uppåt de senaste månaderna och låg i mars på drygt 4 procent. Såg hög tillväxt har inte konsumtionslånen haft sedan september 2022. Det bör dock poängteras att det fortfarande är en relativt låg tillväxt sett i ett historiskt perspektiv.

Ökad tillväxt på konsumtionslån

Årlig tillväxttakt i procent. Hushållens utestående bostadslån respektive konsumtionslån från monetära finansinstitut

Källa: Finansmarknadsstatistik (SCB)

Vilken typ av konsumtion som hushållen lånar till framgår inte i denna statistik. Inte heller vad som ligger bakom uppgången för konsumtionslånen. En förklaring kan vara att perioden med minskade realinkomster pressat en del hushåll att ta lån utan säkerhet.

Konsumtionen ökar under trend

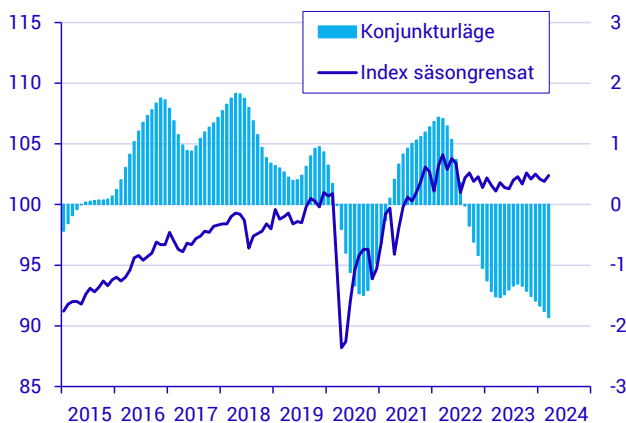
Trots att hushållen lånar mer till konsumtion så har inte konsumtionsvolymerna påverkats i någon större utsträckning. Den månatliga konsumtionsindikatorn ligger fortsatt relativt stabil. I mars ökade konsumtionen med 0,5 procent jämfört med februari och den var även högre än mars i fjol men sett över de senaste två åren har konsumtionsutvecklingen närmast gått sidledes.

”Sett över de senaste två åren har konsumtionsutvecklingen närmast gått sidledes”

Som tidigare nämnts befinner sig indikatorn för hushållskonsumtionen i recessionsfasen enligt den beräkningsmodell som används i konjunkturklockan. Det betyder alltså under den långsiktiga trenden och på nedgång.

Det svaga konjunkturläget består

Hushållens konsumtionsindikator. Index 2021=100, säsongrensade månadsvärden (vänster). Konjunkturläge=den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden, standardiserat med medelvärde=0 från januari 2000 (höger).

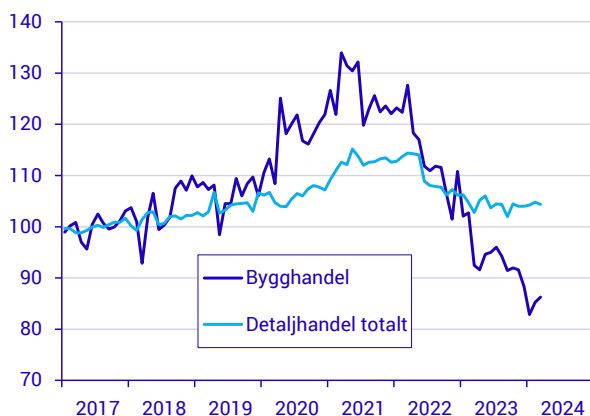
Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB) och Konjunkturklockan

Fortsatt svagt inom detaljhandeln

Försäljningen inom detaljhandeln är fortfarande klart lägre än under våren 2022 men har studsat upp något det senaste året. En av branscherna som tappat mest försäljning under de senaste två åren är bygghandeln. En liten ljusning syntes dock i februari och mars då försäljningen återhämtades något för bygghandlarna. Fortfarande är det dock klart lägre försäljningsvolym än innan och framförallt under pandemin. För den totala detaljhandeln minskade försäljningen svagt jämfört med februari.

Fortsatt tufft för bygghandeln trots en liten uppstuds

Detaljhandelsindex 2017=100, säsongrensade månadsvärden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

Inflationen nära Riksbankens mål

I december 2022 var prisökningstakten över 10 procent enligt måttet konsumentprisindex med fast

ränta (KPIF), som är Riksbankens målvariabel.

Därefter har inflationen fallit brant. I både mars och april 2024 låg inflationstakten bara några tiondelar över 2 procent, vilket är Riksbankens målnivå för inflationen.

Inflationen stabiliserad på drygt 2 procent

Konsumentprisindex med fast ränta (KPIF). Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

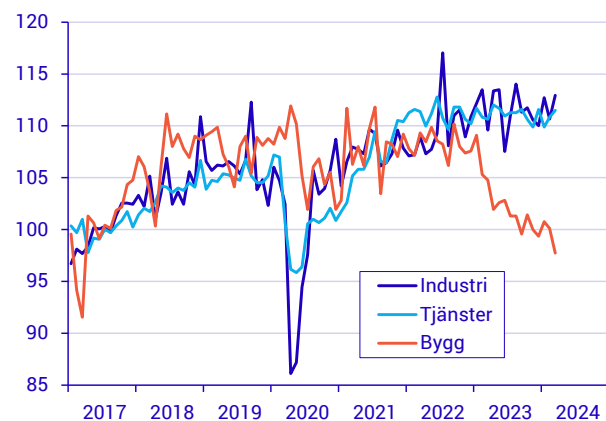
Källa: Konsumentprisindex (SCB)

Svagt byggande

Produktionen i näringslivet ökade något i mars. Framförallt var det industrin som ökade takten men uppgången kom efter en svag februarimånad då produktionen minskade. Den övergripande trenden är fortsatt sidledes både för industrin och tjänstebanscher. Produktionen har legat och fluktuerat kring ungefär samma nivå sedan hösten 2022. Byggbranschen har det dock fortsatt tufft och produktionen minskade i både februari och mars.

Byggproduktionen fortsatte ned

Produktionsvärdeindex 2017=100, säsongrensade månadsvärden

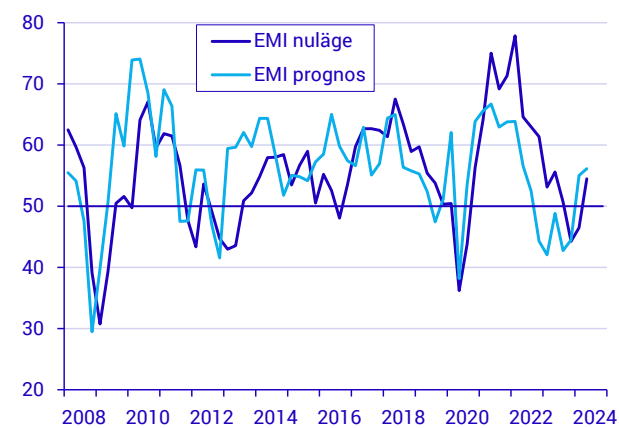
Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Uppgång för exportchefsindex andra kvartalet 2024

Exporten mattades av något i slutet av 2023 och början av 2024. Det visade sig även i en nedgång för exportchefsindex, som SCB tar fram på uppdrag av Business Sweden. Första kvartalet 2024 var nulägesbedömningen fortsatt svag medan prognoserna indikerade ett uppsving till andra kvartalet.

Exportcheferna positiva kring både nuläge och framtid

Exportchefsindex, EMI nuläge och EMI prognos. Diffusionsindex där 50 är neutralt

Källa: Exportchefsindex (SCB och Business Sweden)

Det verkar också ha infriats då nulägesindex klättrade över 50-strecket för andra kvartalet 2024. Indexnivån 50 utgör skiljelinje mellan uppgång och nedgång. Även prognoserna var positiva. Det var första gången sedan tredje kvartalet 2022 som både nuläge och prognos låg över 50.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Fördjupning

Ny källa höjer arbetskraftsinsatsen i NR

I samband med denna publicering av Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv publiceras nya tidsserier över arbetskraftsinsatsen i nationalräkenskaperna. Bakgrunden är införandet av BAS som ny källa för beräkningarna. I de nya skattningarna är antalet sysselsatta och arbetade timmar högre än innan omläggningen.

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) har varit en av de främsta källorna för att skatta antalet sysselsatta och arbetade timmar i nationalräkenskaperna (NR). De senaste åren har bortfallet i AKU ökat stadigt och nästan fördubblats den senaste tioårsperioden. I NR har AKU främst använts för att skatta totala arbetskraftsinsatsen i ekonomin, medan andra källor

använts för att beräkna sysselsatta och arbetade timmar nedbruten på sektorer och branscher.

För att skatta antalet sysselsatta ersätts AKU nu av den nya registerbaserade källan Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Då BAS baseras på administrativa register påverkas inte källan av bortfall såsom AKU. I och med övergången till ny källa har även metoden för att skatta de arbetade timmarna i NR setts över.

Övergången till BAS är en del av allmän översyn i NR

Införandet av BAS sker i samband med allmän översyn i NR. Vart femte år genomför NR en större översyn av årsvisa indatakällor, metoder och beräkningsmodeller. Resultaten av den senaste översynen publiceras den 30 maj 2024. I ett tidigare nummer av Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv, nummer 3 2024, går det att läsa mer om bakgrunden till allmän översyn och om de andra delarna av NR-systemet som har setts över denna gång.

SCB har valt att tidigarelägga publiceringen av antalet sysselsatta och arbetade timmar efter önskemål från användare. Vid publiceringen av denna artikel kommer även Statistikdatabasen att vara uppdaterad med reviderade tidsserier för arbetskraftsinsatsen i NR. Tidsperioden för den reviderade serien är från första kvartalet 1993 till fjärde kvartalet 2023. Uppgifter för första kvartalet 2024 publiceras i samband med den ordinarie publiceringen den 30 maj. Denna artikel beskriver vad övergången till BAS innebär för arbetskraftsinsatsen i NR.

Från flera källor till en källa

BAS beskriver utbudet av arbetskraft i Sverige. Till grund ligger arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI) som varje månad lämnas in till Skatteverket. Eftersom det är en totalundersökning kan statistiken användas för hela ekonomin samt nedbruten på sektorer och branscher. Införandet av BAS i NR ersätter därmed samtliga källor som tidigare har använts för att beräkna antalet sysselsatta i års- respektive kvartalsberäkningarna.

Begreppsförklaringar inom Nationalräkenskaperna

Ekonomisk hemvist

Ekonomisk hemvist innebär att det finns en plats inom det ekonomiska territoriet där en enhet (företag eller organisation) ägnar sig åt ekonomisk verksamhet och transaktioner i betydande omfattning, antingen under obegränsad tid eller under en längre tidsbegränsad period (ett år eller mer).

Ekonomiska territoriet

Det ekonomiska territoriet består av (i) det geografiska territoriet, (ii) alla frizoner, (iii) det nationella luftrummet, territorialvatten, och den del av kontinentalsockeln som ligger på internationellt vatten och där landet åtnjuter exklusiva rättigheter, (iv) territoriella enklaver (till exempel ambassader, konsulat och militärbaser) och (v) olje- och naturgasfyndigheter etcetera på internationellt vatten utanför landets kontinentalsockel, vilka drivs av inhemska enheter enligt (i) till (iv).

Institutionell enhet

En inhemsk enhet betraktas som en institutionell enhet om den har självständighet i beslutsfattandet i fråga om sin grundläggande funktion och antingen har en fullständig bokföring eller om det skulle vara möjligt och meningsfullt, både från ekonomiskt och juridisk synpunkt, att sammanställa en fullständig bokföring om så erfordras. En institutionell enhet betraktas som inhemsk på det ekonomiska territorium där den har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist.

Verksamhetsenhet

I de fall då ett företag bedriver flera verksamheter delas företaget in i verksamhetsenheter. Om företaget bedriver verksamhet på flera olika geografiska platser delas företaget in i lokala verksamhetsenheter efter den geografiska fördelningen.

Skillnader i definitioner mellan BAS och NR

I likhet med AKU redovisar BAS sysselsättningen för den folkbokförda befolkningen i åldern 15–74 år. Det betyder att de sysselsatta boende i Sverige kan arbeta i Sverige eller utomlands. Denna definition skiljer sig mot den i NR. Arbetskraftsinsatsen i NR ska enligt regelverket European System of National Accounts 2010 (ESA2010) klassificeras utifrån samma statistiska enheter som används för produktionen, nämligen verksamhetsenhet och den institutionella enheten. Arbetskraften ska alltså bestå av de personer som ägnar sig åt en verksamhet som ingår i produktionsavgränsningen i NR och där arbetet utförs inom Sveriges ekonomiska territorium. Hit räknas sysselsatta i svenska företag

och myndigheter oavsett om de är folkbokförda i Sverige eller inte. Folkbokförda svenskar som arbetar utomlands ska exkluderas.

Fler egenföretagare i de nya tidsserierna

Sysselsatta personer är antingen anställda eller egenföretagare. Anställda i NR sammanfaller med anställda i AKU och BAS och avser personer som får betalt för utfört arbete. Anställda inkluderar även personer som tillfälligt inte är i arbete men som har en formell anknytning till ett företag, myndighet eller organisation, till exempel föräldralediga och sjukskrivna. Däremot skiljer sig definitionen av egenföretagare i NR jämfört med AKU och BAS. I NR räknas även egenföretagare i aktiebolag, handelsbolag och kommanditbolag som anställda.

”Vid införandet av BAS som källa räknas nu även personer i åldern 75–89 år till arbetskraften”

I de reviderade tidsserierna är nivån för antal egenföretagare högre än innan omläggningen. Det beror dels på att det finns fler egenföretagare i BAS, dels på att åldersgränsen för när man ska räknas som sysselsatt i NR har höjts. Enligt ESA 2010 ska det inte finnas någon avgränsning på ålder. Tidigare följde NR åldersavgränsningen i AKU, men vid införandet av BAS som källa till sysselsättningsberäkningarna räknas nu även personer i åldern 75–89 år till arbetskraften. Inom denna grupp finns ett stort antal egenföretagare. År 2022 var 60 procent av de sysselsatta i denna åldersgrupp klassificerade som egenföretagare enligt NR:s definitioner. Anledningen till att sysselsatta i åldern 89+ inte inkluderas beror på att NR är beroende av annan statistik än BAS för att beräkna de arbetade timmarna. I nuläget finns ingen statistik över hur många timmar som dessa personer arbetar.

BAS anpassas till NR:s behov

För att anpassa statistiken till NR:s definitioner tar BAS fram ett justerat underlag, här kallad NR-BAS. NR-BAS uppfyller följande krav som NR ställer på statistiken:

- En individ räknas bara en gång som sysselsatt

- Alla individer med en ersättning över 0 kronor den aktuella månaden räknas som sysselsatt
- Föräldralediga eller sjukskrivna och som får ersättning från Försäkringskassan räknas som sysselsatta utifrån tidigare lämnade uppgifter i AGI
- Individen förs till den verksamhetsenhet där personen har sin huvudsakliga sysselsättning. Den huvudsakliga sysselsättningen bestäms utifrån där inkomsten är som störst.
- Sektor- och branschtillhörighet för de sysselsatta hämtas från SCB:s ramar som är samma som för produktionen
- Företagare i eget aktiebolag, handels- och kommanditbolag räknas som anställda
- Folkbokförda svenskar som arbetar i utlandet exkluderas
- Utländska inkomsttagare som arbetar i svenska företag och myndigheter inkluderas
- Sysselsatta i åldern 15–89 år

Statistiken revideras med slutlig BAS

BAS publiceras i två olika varianter, en preliminär och en slutlig. Slutlig BAS publiceras 11 månader efter referensåret, medan preliminär BAS redovisas två månader efter referensmånadens slut. Den slutliga statistiken innehåller något mer uppdaterad och korrigerad administrativ information. Den största revideringen sker för företagare.

När slutlig BAS ska fastställas finns betydligt fler uppgifter tillgängliga som kan användas för att identifiera företagare på årlig basis. Det betyder att ett antal personer som i preliminär BAS klassificerats som anställda eller utanför arbetskraften klassas om till företagare i den slutliga statistiken. Det finns även andra skillnader mellan preliminär och slutlig BAS. I rapporten ”Skillnader mellan preliminär och slutlig statistik från BAS” går det att läsa mer om detta (se länk till rapporten i slutet av artikeln).

Fler sysselsatta i slutlig BAS

Revideringarna leder till att antalet sysselsatta i slutlig BAS är något fler än i den preliminära versionen. År 2022 var nästan 5,3 miljoner av den folkbokförda befolkningen sysselsatta enligt slutlig BAS. En ökning med 118 000 personer jämfört med den preliminära statistiken för samma år.

Enligt slutlig NR-BAS (baserad på slutlig BAS) var knappt 5,4 miljoner sysselsatta 2022. En differens på 119 000 individer jämfört med slutlig BAS. Tillägget av äldre sysselsatta i åldern 75–89 år bidrar mest till skillnaden, men även utländska inkomsttagare i Sverige höjer nivån.

Äldre sysselsatta bidrar mest till skillnaden mellan BAS och NR
Antal sysselsatta, 1000-tals

	2022
Preliminär BAS (15–74 år)	5 159
Slutlig BAS (15–74 år)	5 277
Differens preliminär och slutlig BAS	118
Slutlig NR-BAS (15–89 år)	5 396
Differens slutlig BAS och slutlig NR-BAS	119
varav:	
Utländska inkomsttagare i Sverige	59
Svenskar som jobbar utomlands	-25
Sysselsatta 75–89 år	85

Källa: Befolkningens arbetsmarknadsstatus och Nationalräkenskaperna (SCB)

Olika metoder för års- respektive kvartalsberäkningarna

Till följd av att sysselsättningsnivån revideras upp i slutlig BAS har NR valt två olika beräkningsmetoder för kvartals- respektive årsberäkningarna. Vid årsberäkningarna går NR in med nivåerna från slutlig NR-BAS för hela ekonomin, sektorer och branscher. Vid kvartalsberäkningarna sker framskrivningar av motsvarande kvartal föregående år med den procentuella utvecklingen enligt preliminär NR-BAS. Framskrivningarna görs utifrån nivåerna i den senaste årsberäkningen. Totala antalet egenföretagare residualberäknas i både års- och kvartalsberäkningarna. Det vill säga, genom att dra bort antalet sysselsatta i övriga sektorer (anställda i näringslivet, offentliga myndigheter, marknadsproducenter i offentlig sektor och HIO) från den framräknade totalen för hela ekonomin nås totalen för egenföretagarna.

Då BAS finns från referensår 2020 har åren 2020–2022 och första kvartalet 2023 och framåt beräknats enligt ovanstående metoder. Tidigare år har skrivits tillbaka från 2020 års nivå med utvecklingstalen

innan omläggningen justerat för åldersgruppen 75–89 år.

Sysselsättningsnivån skiftar upp

Införandet av BAS som källa i beräkningarna innebär att antalet sysselsatta i NR skiftar upp för hela tidsserien tillbaka till 1993. Innan omläggningen var AKU ram för totala antalet sysselsatta och totala antalet arbetade timmar i NR. I AKU-leveransen till NR var nivån dock något lägre än den som AKU publicerade. Det var en följd av att svenskar som jobbade utomlands drogs ifrån för att anpassa statistiken till NR:s definitioner.

En jämförelse mellan AKU, slutlig BAS och slutlig NR-BAS för helåret 2022 visar att ökningen i antalet sysselsatta i NR förklaras av att det finns fler anställda och egenföretagare i BAS än i AKU. Som nämnts tidigare bidrar även tillägget av sysselsatta i åldern 75–89 år. Till skillnad mot AKU och slutlig BAS lägger NR dessutom till utländska inkomsttagare i Sverige och värnpliktiga. Även innan omläggningen gjordes detta tillägg men det baserades då på andra källor och modellberäkningar.

Fler anställda och egenföretagare i BAS än i AKU

Antal sysselsatta, 1000-tals

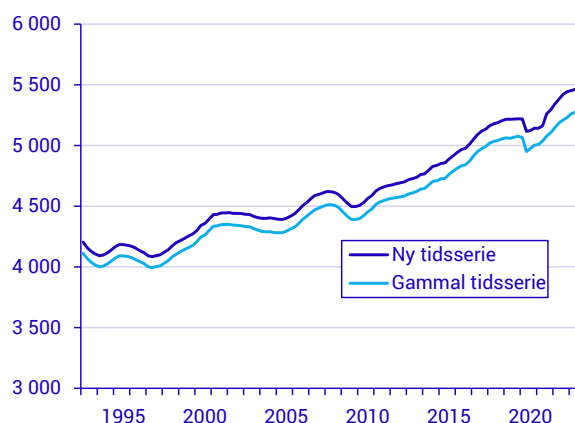
	2022	
AKU (15–74 år) – Totalt antal sysselsatta svenskar	5 199	Denna publicerar AKU
Svenskar som jobbar utomlands	-50	
AKU (15–74 år) – Sysselsatta svenskar i Sverige	5 149	NR-leverans från AKU
Fler anställda i BAS	42	
Fler egenföretagare i BAS	60	
Slutlig BAS (15–74 år) – Sysselsatta svenskar i Sverige	5 252	
Utländska inkomsttagare i Sverige	59	
Sysselsatta 75–89 år	85	
Slutlig NR-BAS (15–89 år)	5 396	
Värnpliktiga	5	
NR (15–89 år)	5 400	Denna publicerar NR

Källa: Arbetskraftsundersökningarna, Befolkningens arbetsmarknadsstatus och Nationalräkenskaperna (SCB)

För hela tidsserien, från första kvartalet 1993 till fjärde kvartalet 2023, är antalet sysselsatta i genomsnitt 2,5 procent högre än innan omläggningen. Eftersom det blivit vanligare att jobba högre upp i åldrarna är skillnaden större i slutet av tidsserien än i början av tidsserien.

Antalet sysselsatta är högre efter omläggningen

Antal sysselsatta i hela ekonomin enligt ny och gammal definition. Säsongsrensade kvartalsvärden, 1000-tals

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Arbetade timmar finns inte i BAS

Arbetade timmar är en svår variabel att skatta eftersom den inte gör så många avtryck i statistiken. Idag finns arbetade timmar i AKU, Företagens ekonomi (FEK), Konjunkturlönestatistiken (KL) och Strukturlönestatistiken (SL). Liksom för sysselsatta finns KL i en NR-anpassad version (NR-KL). Denna belyser hela rampopulationen av företag och myndigheter för anställdas arbetade timmar utifrån NR:s behov. Detta innebär att ingen enhet dubbelräknas eller faller mellan stolarna.

Svart arbete ökar efter omläggningen

I likhet med antalet sysselsatta så är nivån för de arbetade timmarna högre i de nya reviderade tidsserierna i NR jämfört med tidigare. Det beror på att antalet sysselsatta är fler i BAS än i AKU, men också av att åldersspannet för när man kan räknas som sysselsatt i NR har höjts i och med omläggningen. Dessutom ska arbetskraftsinsatsen i NR omfatta svart arbete, vilket påverkar de arbetade timmarna. De svarta timmarna beräknas precis som tidigare utifrån den svarta lönesumman. Även lönesumman skattad för den svarta ekonomin har reviderats upp i allmän översyn.

De äldre sysselsatta jobbar mindre än övriga grupper

Antal arbetade timmar, 10 000-tals

	2022	
AKU (15–74 år) - Totalt antal timmar för svenskar (VFAT)	809 382	
Timmar för svenskar som jobbar utomlands	-7 797	
AKU (15–74 år) - Timmar för sysselsatta svenskar i Sverige	801 585	NR-leverans från AKU
Fler anställda och egenföretagare i BAS	16 173	
Utländska inkomsttagare i Sverige	9 042	
Sysselsatta 75–89 år	5 404	
Svarta timmar	23 250	
NR (15–89 år)	855 459	Denna publicerar NR

Anm.: De faktiskt arbetade timmarna (VFAT) avser summan av arbetad tid under en viss kalenderperiod, kvartal eller år.

Källa: Arbetskraftsundersökningarna och Nationalräkenskaperna (SCB)

Timmarna knyts till sysselsatta i NR-BAS

För att beräkna arbetade timmar i NR:s årsberäkning används medelarbetstiden på övergripande sektornivå från AKU. Detta gäller hela ekonomin, offentliga myndigheter, näringslivets anställda och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO). Medelarbetstiden multipliceras med antalet sysselsatta som bestäms utifrån slutlig NR-BAS. Egenföretagarnas timmar beräknas residualt. För att beräkna arbetade timmar för delsektorer och branscher används medelarbetstider från FEK, KL och AKU multiplicerat med sysselsatta från NR.

Medelarbetstiden är lägre för åldersgruppen 15–89 år jämfört med åldersgruppen 15–74 år. För helåret 2022 skiljer sig medelarbetstiden med 0,7 procent mellan NR:s gamla och nya definition.

Lägre medelarbetstid efter omläggningen

Medelarbetstid för hela ekonomin enligt ny och gammal definition. Faktiskt antal timmar

	2022 kv1	2022 kv2	2022 kv3	2022 kv4	Helår
NR 15–89 år	408	403	354	420	1 584
NR 15–74 år (innan omlägn.)	408	421	341	427	1 595

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

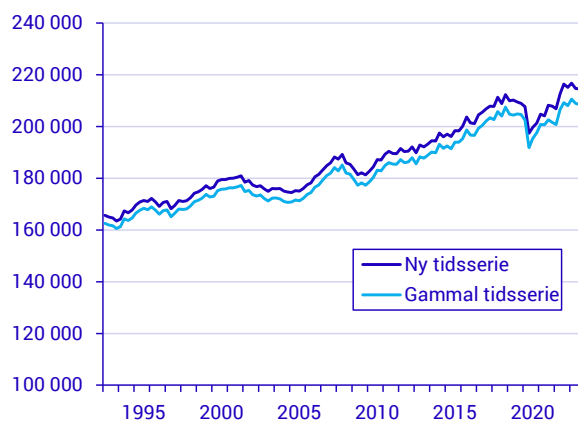
För att beräkna antal arbetade timmar på kvartal gör man som i årsberäkningen och använder medelarbetstiden på övergripande sektornivå från AKU. Eftersom timmarna från årsberäkningen även inkluderar svart arbete så används utvecklingen av medelarbetstiden på kvartalsbasis från AKU för att skriva fram NR:s medelarbetstidsutveckling. I kvartalsberäkningarna görs alltså inga separata beräkningar av de svarta timmarna. Man antar istället att den svarta utvecklingen är densamma som den vita. Framskrivningar görs för hela ekonomin, offentliga myndigheter, näringslivets anställda och HIO. För att erhålla de arbetade timmarna multipliceras den framräknade medelarbetstiden med antalet sysselsatta som bygger på skattningar från preliminär NR-BAS. Egenföretagarnas timmar beräknas residualt. För delsektorer och branscher används medelarbetstider från NR-KL.

Antalet arbetade timmar ökar i ekonomin

I och med att arbetskraftsinsatsen efter övergången till BAS nu täcker åldersspannet 15–89 år jämfört med tidigare 15–74 år ökar antalet arbetade timmar i ekonomin. Vidare sker det en ökning eftersom sysselsättningsnivån i NR-BAS är högre än den var före omläggningen. I den reviderade tidsserien, från första kvartalet 1993 till fjärde kvartalet 2023, har antalet arbetade timmar höjts med i genomsnitt 2,2 procent. Precis som för sysselsatta är skillnaden större i slutet av tidsserien då allt fler jobbar allt högre upp i åldrarna.

Antalet arbetade timmar skiftar upp

Antal arbetade timmar för hela ekonomin enligt ny och gammal definition. Säsongrensade kvartalsvärden, 10 000-tals timmar

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Arbetskraftsundersökningarna (AKU)

AKU är en urvalsundersökning som beskriver utvecklingen på arbetsmarknaden för Sveriges befolkning i åldern 15–89 år. Redovisningen av statistiken avser däremot befolkningen i åldern 15–74 år. Statistiken som framställs genom AKU är föremål för internationell samordning och bygger på International Labour Organization's, (ILO), konvention över arbetsmarknadsstatistiken. Definitionerna i AKU följer ILO:s rekommendationer och EU:s riktlinjer. Undersökningen ger en bild av arbetsmarknaden utifrån aspekter såsom sysselsättning, arbetslöshet, undersysselsättning, arbetade timmar, yrke, bransch och mycket annat.

Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

BAS redovisar statistik utifrån administrativa data om bland annat antal sysselsatta, arbetslösa och personer utanför arbetskraften för den folkbokförda befolkningen i åldern 15 till 74 år. Statistiken kan användas för att beskriva läge, men även utveckling över tid. Den belyser såväl hela befolkningen som mindre grupper, till exempel detaljerade åldersgrupper på kommunnivå.

Statistiken innehåller uppgifter om antal personer uppdelat efter arbetsmarknadsstatus: sysselsatt, arbetslös, studerande, pensionär, sjuk och övrig där arbetskraften består av sysselsatt och arbetslös. Definitionen av arbetsmarknadsstatus är hierarkisk vilket innebär att en person endast kan erhålla en arbetsmarknadsstatus och den bestäms enligt ovan turordning. BAS är från och med september 2023 officiell statistik.

Nationalräkenskaperna (NR)

NR är ett kontosystem som sammanfattar och beskriver vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling. I nationalräkenskaperna beräknas bland annat bruttonationalprodukten (BNP), reala sektorräkenskaper och finansräkenskaper. Nationalräkenskaperna följer EU:s regelverk European System of National Accounts 2010 (ESA 2010). Begrepp för sysselsatta och arbetade timmar definieras också i ESA.

Läs mer:

[Skillnader mellan preliminär och slutlig statistik från BAS \(scb.se\)](#)

Tabeller i Statistikdatabasen:

[Arbetskraftsinsats \(ENS2010\) efter näringsgren SNI 2007. Kvartal 1980K1 - 2023K4. PxWeb \(scb.se\)](#)

[Arbetade timmar \(ENS2010\), kalenderkorrigerade och säsongrensade efter näringsgren SNI 2007. Kvartal 1980K1 - 2023K4. PxWeb \(scb.se\)](#)

[Antal sysselsatta \(ENS2010\), säsongrensade efter näringsgren SNI 2007. Kvartal 1980K1 - 2023K4. PxWeb \(scb.se\)](#)

[Arbetskraftsinsats \(ENS2010\) efter näringsgren SNI 2007. År 1980 - 2022. PxWeb \(scb.se\)](#)

Kontaktpersoner: Daniel Lennartsson 010-479 64 29 och Jenny Lunneborg 010-479 44 42

Fördjupning

Nya möjligheter att fånga konsumtionen med kortdata

Ny kortdatastatistik visar hushållens konsumtion i detalj och med stor aktualitet. Inte överraskande är hushållskonsumtionen som högst under påsk och jul. År 2023 var det två dagar innan julafton som hade högst försäljning under året.

Under de senaste 10–15 åren har SCB gjort ett större arbete med att genomlysna sina datakällor. I allt större utsträckning har direktinsamling från företag och hushåll ersatts med administrativa data som underlag för statistiken. Det har lett till att manuella moment delvis har arbetats bort och de

automatiserade har vunnit mark. Att Sveriges ekonomi, och mer specifikt betalningar, är högt digitaliserade öppnar upp för möjligheten att mäta försäljning och konsumtion med hjälp av nya datakällor.

Nya möjligheter med transaktionsdata

I ett projekt om ny årlig hushållskonsumtionsstatistik har SCB samlat in transaktionsdata från banker, kortinlösare och andra betalningsaktörer. Mer om det finns att läsa i Sveriges ekonomi – Statistiskt perspektiv, nummer 4 2023.

”Transaktionsdata ny källa för konsumtionsstatistik på SCB”

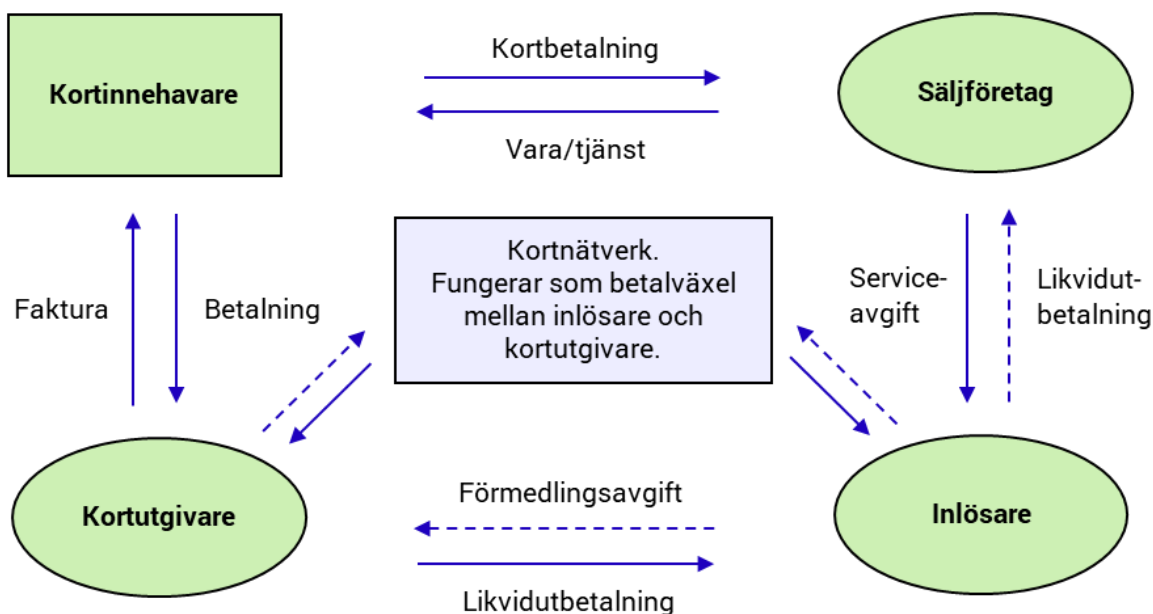
Då statistiken har stor täckning går den att bryta ner på bransch och sektor. I nationalräkenskaperna (NR) är det viktigt att göra uppdelning mellan hushåll och företag. Transaktionsdata kan särskilja om köpet är gjort med ett privat kort eller ett företagskort.

Bilden på nästa sida illustrerar inblandade parter i en bank-/kreditkortsbetalning. Kreditkorts nätverket (VISA/Mastercard) har uppgifter om sina kunders köp som betalas med kreditkort oberoende av vem som är kortutgivare. Kortutgivaren (en bank) har tillgång till sina kunders inköp som görs via direkta kortbetalningar.

48 %

Så mycket av den ändamålsfördelade hushållskonsumtionen i NR fångas via korttransaktioner

Flera aktörer inblandade vid kortbetalningstransaktioner

Källa: Björkholm, Bengt & Johnsson, Peter (1994). Betalning med kontokort

Via kortutgivarna fångades transaktioner för runt 1 100 miljarder kronor 2023. Merparten, 1 044 miljarder kronor, var köp med ett privat kort vilket motsvarar cirka 40 procent av den ändamålsfördelade konsumtionen i NR. Förutom att kunna särskilja köp gjorda av hushåll och andra aktörer så som företag inhämtas också information om var köpet är gjort. Den informationen kopplar SCB till bransch. I statistiken kan man även se hur mycket vi svenskar konsumerar utomlands. År 2023 uppgick kortköp i utlandet till 158 miljarder kronor.

Kortinlösarna fångar alla köp i butik

En annan användbar datakälla i sammanhanget är data från kortbetalningsterminaler (kortinlösare). De fångar alla betalningar, alltså köp i svenska butiker och hos företag i Sverige, som görs oavsett kortutgivare. Denna datakälla har också information om det är ett privatägt kort eller ett företagskort som använts samt i vilken bransch som produkten har köpts. Antalet kortinlösare är litet, vilket underlättar insamlingen. SCB har samlat in information från fyra kortinlösare. Denna statistik gör det möjligt att även se utländska besökares konsumtion i Sverige. År 2023 uppgick den utländska konsumtionen i Sverige till 96 miljarder kronor enligt insamlade transaktionsdata. Det totala

transaktionsvärdet från kortinlösarna summerade till 1 317 miljarder kronor där 1 265 miljarder kronor gjorts med privata kort. Sedan hösten 2022 måste både kortutgivare, kortinlösare och andra betalningsaktörer lämna uppgifter årligen till SCB. Totalt har SCB elva uppgiftslämnare i den årliga statistiken.

”Sedan pandemin samlar SCB in veckovis data från ett antal kortinlösare”

Sedan pandemin samlar SCB även in veckovis data från ett antal kortinlösare. Denna data täcker 82 procent av det totala transaktionsvärdet från kortinlösare och innehåller uppgifter om både transaktionsdag och bransch. Det öppnar upp för analys och jämförelser av konsumtionen under årets alla dagar. I denna artikel kommer statistik från de årliga och veckovisa källorna att presenteras.

Stor del av konsumtionen betalas med kort

Det totala värdet av det som köps med kort i Sverige kan bland annat skattas med hjälp av transaktionsdata från kortinlösare eller kortutgivare. År 2023 uppgick transaktionsvärdet från

kortinlösarna som avser hushållskonsumtion till 1 265 miljarder. Det var nära hälften av den ändamålsfördelade hushållskonsumtionen enligt NR. Fakturaköpen stod också för en betydande del av konsumtionen i Sverige medan kontantbetalningarna var desto mindre. Hur mycket av köpen som sker med kontanter fångas i en kontantskattning. Skattningen utgår från en tidigare bedömning för 2020 som indikerade att 5,4 procent av alla köp sker med kontanter.

Transaktionsdata från kortinlösare fångar nära hälften av hushållens konsumtion

Hushållskonsumtion enligt uppgifter från kortinlösare och NR. Löpande priser, miljarder kronor och utveckling i procent

	2023	2022	Utv (%)
Transaktionsdata (kortinlösare)	1 265	1 196	5,8
Fakturaköp	1 026	998	2,8
Kontantskattning	143	139	3,5
Summa (ovan)	2 435	2 333	4,4
Ändamålsfördelad konsumtion enligt NR	2 631	2 535	3,8
Differens	196	202	

Anm.: Värdet för fakturaköp har skattats utifrån SCB:s nationalräkenskaper. Ändamålsfördelade konsumtionen i NR publicerad i februari 2024

Källa: Nationalräkenskaper och egna beräkningar (SCB)

Enligt underlaget från rapportörerna ökade det totala konsumtionsvärdet med 4,4 procent 2023. Starkast utveckling mellan åren visade konsumtionen som betalades med kort som ökade med 5,8 procent. Enligt NR ökade den ändamålsfördelade hushållskonsumtionen med 3,8 procent.

Kortutgivarna har en lägre täckning än kortinlösarna

Konsumtionsvärdet har en något lägre täckning utifrån kortutgivarnas uppgifter än kortinlösarna. Det lägre värdet, med dryga 200 miljarder, förklaras bland annat av att SCB saknar transaktionsdata från de stora detaljhandelskedjorna som ger ut egna kort. Konsumtionsutvecklingen baserad på uppgifter från kortutgivarna, fakturaköp och kontantskattning är dock snarlik NR:s utveckling. Enligt denna källa

ökade konsumtionen i löpande priser med 4,0 procent 2023.

Hushållskonsumtion via kort ökar

Hushållskonsumtion enligt uppgifter från kortutgivare och NR. Löpande priser, miljarder kronor och utveckling i procent

	2023	2022	Utv (%)
Transaktionsdata (kortutgivare)	1 044	993	5,2
Fakturaköp	1 026	998	2,8
Kontantskattning	143	139	3,5
Summa (ovan)	2 214	2 129	4,0
Ändamålsfördelad konsumtion enligt NR	2 631	2 535	3,8
Differens	417	406	

Anm.: Värdet för fakturaköp har skattats utifrån SCB:s nationalräkenskaper. Ändamålsfördelade konsumtionen i NR publicerad i februari 2024

Källa: Nationalräkenskaper och egna beräkningar (SCB)

Branschstatistik från kortutgivare

Transaktionsdata innehåller uppgifter som gör det möjligt att bryta ner konsumtionen på branschnivå. Indelningen som kommer till SCB är enligt Merchant Category Code (MCC). MCC är ett fyrsiffrigt nummer som betalningsaktörer använder för att klassificera enskilda köp efter typen av handlare. SCB har i sin bearbetning konverterat koderna till nomenklaturen Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI) för att dela in statistiken efter bransch.

Sällanköpsvaruhandeln är en stor aktör

Statistiken från kortutgivare och andra betalningsaktörer visar att de värdemässigt största branscherna är sällanköpsvaruhandeln, dagligvaruhandeln och restauranger. Av dessa visade dagligvaruhandeln den starkaste utvecklingen 2023.

”Dagligvaruhandeln visade den starkaste utvecklingen 2023”

Reslusten bland svenskarna tilltog också under året och köpen hos researrangörerna ökade med 25 procent. Det trängde antagligen undan det inhemska resandet då konsumtionen inom hotell och camping minskade i löpande priser. Även konsumtionen hos bensinstationerna var lägre 2023 än året innan. En

effekt av lägre drivmedelspriser efter starka prisökningar under 2022.

Hälften av kortbetalningarna görs inom detaljhandeln

Privat konsumtion enligt kortutgivare uppdelat på bransch. Löpande priser, miljarder kronor och utveckling i procent

	2023	2022	Utv (%)
Dagligvaruhandel	234	218	7
Sällanköpsvaruhandel	305	298	2
Bensinstationer	43	45	-5
Transport	39	37	5
Hotell och camping	21	23	-8
Restaurang	100	98	2
Bilprovning	7	6	15
Researrangörer	29	24	25
Kultur	22	21	8
Spel och vadhållning	18	17	8
Övriga tjänster	20	19	5
Övrigt	206	187	10
Summa	1 044	993	5,2

Källa: Egna beräkningar (SCB)

Veckostatistik från kortinlösare

SCB bedriver idag ett EU-finansierat projekt som ska ta fram snabbare statistik över konsumtionen. Redan idag samlar SCB in data från ett urval kortinlösare varje vecka, men förhoppningen är att fler betalningsaktörer ska börja lämna uppgifter på veckobasis. I dagsläget uppgår täckningen till 82 procent via kortinlösare. Projektet är inte avslutat ännu utan ligger fortfarande i ett utvärderande stadi. SCB publicerar för närvarande inte någon statistik från denna insamling, men använder det som ett stöd i avstämningsarbetet i NR. De första sammanställningarna av den nya veckostatistiken avslöjar intressant information. På sikt är förhoppningen att denna statistik även ska kunna användas i de kvartalsvisa beräkningarna av hushållskonsumtionen i NR. SCB ser även över möjligheterna att publicera en veckovis indikator för hushållskonsumtionen.

Högst försäljning två dagar innan julafton

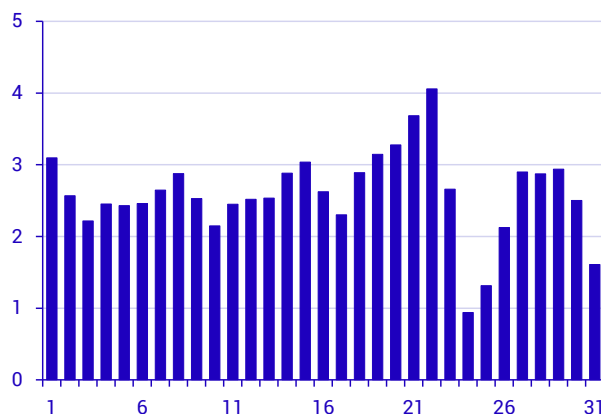
Den veckovisa statistiken innehåller mycket information och tillåter analyser över enskilda dagar. Preliminära resultat visar en högre försäljning under påsken. Under påskveckan 2023 gick försäljningen upp med 10 procent jämfört med genomsnittet för de fyra föregående veckorna. Störst var skillnaden inom dagligvaruhandeln. Veckan efter påsk var försäljningen 8 procent lägre än veckan före påsk.

”Veckan före julafton var försäljningen 22 procent högre än en genomsnittlig vecka 2023”

Veckorna före jul är också en tid som gräver större hål i hushållens plånböcker. Enligt transaktionsdata från kortinlösarna var den genomsnittliga försäljningen fyra veckor före jul 6 procent högre än en genomsnittlig vecka under 2023. Veckan före julafton var försäljningen som allra högst. Försäljningen denna vecka var 22 procent högre än en genomsnittlig vecka 2023. Här kan man verkligen säga att svensk ekonomi går på högvarv.

Tvåra kast i konsumtionen runt julafton

Försäljning per dag i december 2023 enligt kortinlösare. Löpande priser, miljarder kronor

Källa: Egna beräkningar (SCB)

Den dag då försäljningen nådde sin topp under 2023 var två dagar före julafton. År 2023 var försäljningen 58 procent högre denna dag än en genomsnittlig dag under 2023.

Det finns en dag till på året då försäljningen nästan är i nivå med två dagar innan julafton och det är dagen innan midsommarafton. Dagen med lägst försäljning 2023 var julafton tätt följt av nyårsdagen.

Veckostatistik över försäljningen är särskilt användbar vid tvära vändningar i ekonomin som vid exempelvis pandemin. Utifrån transaktionsdata kan man tydligt se hur konsumtionen vände ned i början av pandemin.

Nationalräkenskaperna (NR)

NR är ett kontosystem som sammanfattar och beskriver vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling. I nationalräkenskaperna beräknas bland annat bruttonationalprodukten (BNP), reala sektorräkenskaper och finansräkenskaper. Inom ramen för BNP ingår bland annat hushållskonsumtionen.

Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI)

Standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI, är främst en statistisk standard som används för att klassificera enheter som företag och arbetsställen efter deras ekonomiska aktiviteter (bransch). SNI är en viktig klassifikation för bland annat ekonomisk statistik. Den gör det möjligt att jämföra och analysera data både nationellt och internationellt samt över tid. Den kan också användas för administrativa ändamål.

Tidigare nummer av Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv finns här: [Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv \(scb.se\)](#)

[Ny källa för hushållens konsumtion \(scb.se\)](#)

Kontaktperson: Daniel Lennartsson 010-479 64 29

Internationell utblick

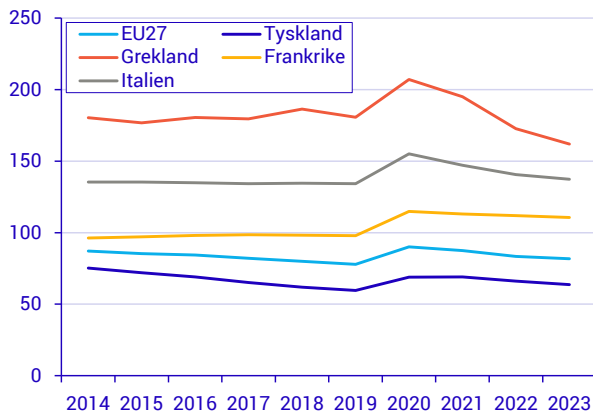
Sveriges Maastrichtskuld minskar

Den offentliga förvaltningens konsoliderade bruttoskuld minskade inom de flesta EU-länder under 2023, inte minst i Grekland som länge haft EU:s högsta. Danmark och Sverige har fortsatt låg skuld i förhållande till BNP och skulden fortsatte ner 2023.

Den offentliga förvaltningens konsoliderade bruttoskuld, även kallad Maastrichtskulden, minskade inom de flesta EU-länder under 2023. EU:s konvergenskriterier anger att medlemsländernas Maastrichtskuld inte får vara högre än 60 procent av BNP men bara 14 av 27 länder hade en lägre skuld än så 2023. EU-genomsnittet låg på 82 procent.

Greklands konsoliderade bruttoskuld minskar tydligt

Offentliga förvaltningens bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier. Andel av BNP i löpande priser

Källa: Eurostat

Högst skuld har fortsatt Grekland. Precis som EU-genomsnittet låg Greklands skuld som högst 2020 under pandemin. Därefter har den grekiska skuldsättningen minskat från 207 till 162 procent av BNP 2023.

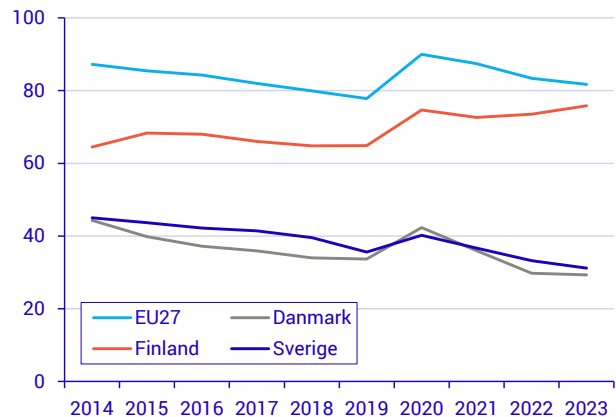
Flera av EU:s större ekonomier, så som Italien, Frankrike och Spanien ligger fortsatt en bra bit över vad konvergenskriteriet anger. Tyskland har däremot en lägre skuld än de andra stora ekonomierna inom EU. År 2019 klarade de precis 60-strecket, men i samband med pandemin steg skulden åter. 2023 låg den tyska Maastrichtskulden på 64 procent av BNP. Frankrikes skuld ökade dock betydligt mer mellan 2019 och 2023, hela 13 procentenheter. Det kan jämföras med EU som helhet där ökningen var 4 procentenheter under perioden.

Finlands Maastrichtskuld ökar

Sverige och grannländerna Danmark och Finland har alla en lägre konsoliderad bruttoskuld inom offentlig förvaltning än genomsnittet för EU. År 2023 var det bara tre länder som hade lägre skuld inom unionen än Sverige och Danmark. Både den svenska och den danska skulden har minskat som andel av BNP, från cirka 45 procent 2014 till runt 30 procent 2023. Den finländska skulden har under samma period gått i motsatt riktning och ökat med 10 procentenheter.

Sverige och Danmark har en betydligt lägre Maastrichtskuld än EU-genomsnittet

Offentliga förvaltningens bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier. Andel av BNP i löpande priser

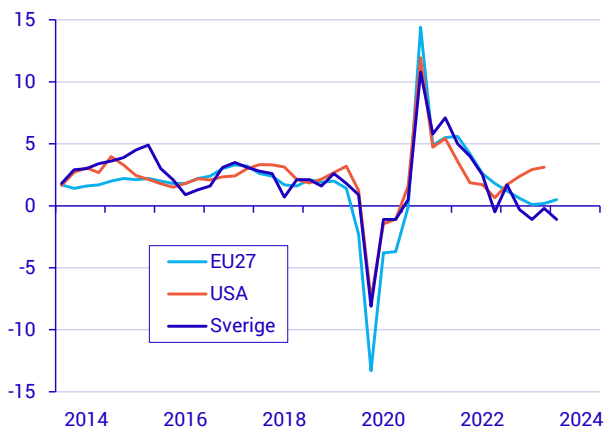

Källa: Eurostat

Kontaktperson: Caroline Ahlstrand 010-479 43 33

Indikatorer för Sverige, EU och USA

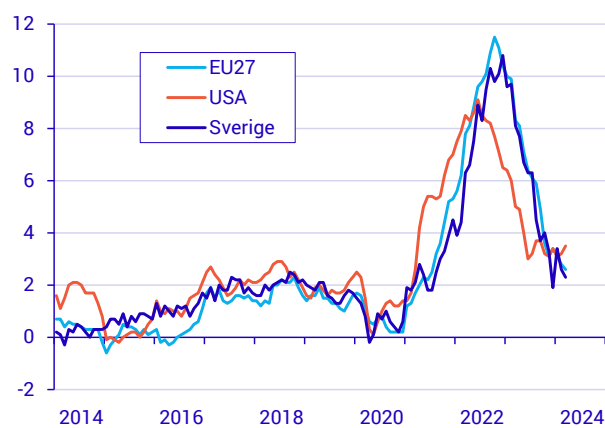
Den ekonomiska tillväxten i USA betydligt högre än i Europa
BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år

Källa: Eurostat och OECD

- Den amerikanska BNP-tillväxten var betydligt starkare än EU:s under 2023.
- Enligt preliminära siffror växte EU:s BNP med 0,5 procent i årstakt första kvartalet 2024.
- Den svenska ekonomin hade fortsatt negativ tillväxt första kvartalet enligt BNP-indikatorn.

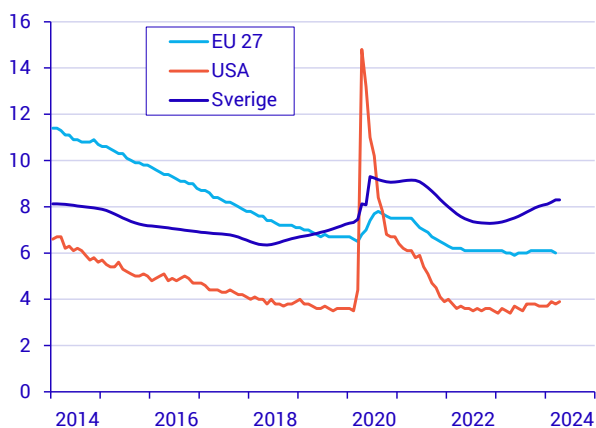
Inflationstakten sjunker i EU
HIKP för Sverige och EU27, KPI för USA, årsförändring i procent

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- Inflationen fortsätter ned i Sverige och låg i mars 2024 på 2,3 procent enligt HIKP.
- EU visar samma mönster som Sverige och där låg inflationen på 2,6 procent i mars.
- Den amerikanska inflationen har bitit sig fast en bit över 3 procent.

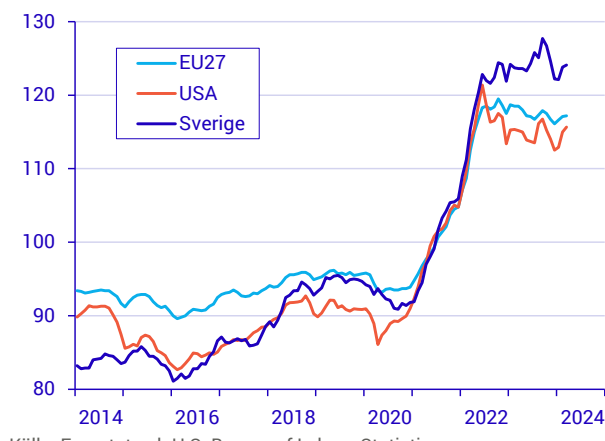
Hög arbetslöshet i Sverige men ökningen har stannat av
Arbetslöshet, procent av arbetskraften, säsongrensad och utjämnad

Källa: Eurostat och OECD

- I säsongrensade och trendjusterade tal har arbetslösheten i Sverige stigit det senaste året. Uppgången bröts i mars då arbetslösheten låg på samma nivå som i februari.
- Fortsatt svag ökning av arbetslösheten i USA medan EU ligger kvar runt 6 procent.

Svenska producentpriser steg svagt i mars
Producentprisindex för industrin, Index 2021=100

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- De svenska producentpriserna steg i februari och visade en marginell ökning i mars.
- Mönstret är detsamma i EU och USA men med något större prisuppgångar i mars än de i Sverige.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag - TT, iStock
Sidan 4 - Dilok Klaisataporn, iStock
Sidan 9 - Lisa Öberg
Sidan 15 - alexialex, iStock
Sidan 20 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2024-A28T12405_pdf

Ansvarig utgivare: Petra Nilsson
Redaktion: Johannes Holmberg (redaktör)
Caroline Ahlstrand
Monica Andersson
Jenny Lunneborg

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se
Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa
Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se